პროლეტარელნო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მინისტრთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО и ТБИЛИССКОГО КОМИТЕТОВ КП (б) ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

ХУТРА, 25 ІАНВАРІ, 1948 წ. № 18 (8062). ფასი 20 კაპ.

ᲣᲙᲐᲠᲘᲜᲘᲡ ᲛᲨᲠᲝᲛᲔᲚᲗᲐ ᲓᲦᲔᲡᲐᲡᲬᲐᲣᲚᲘ

დღეს უკრაინელი ხალხის დიდი დღესასწაულია. მთელი საბჭოთა ხალხი უკრაინელ მშრომელებთან ერთად დიდი ზეიმით აღნიშნავს ჩვენი სამშობლოს ერთ-ერთი მოწინავე რესპუბლიკის — უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 30-ე წლისთავს.

დღეს უკრაინელი ხალხი უდიდესი სიამაყის გრძნობით აღგამებს თავისი სახელოვანი ბრძოლისა და შრომის შედეგებს, ლენინ-სტალინის დიადი პარტიის ხელმძღვანელობით მოპოვებულ ისტორიულ გამარჯვებებს.

უკრაინელი ხალხი, ისევე როგორც საბჭოთა კავშირში შემავალი სხვა ხალხები, მხოლოდ დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების შედეგად გახდა თავისი ბედის სრული ბატონ-პატრონი. მხოლოდ ოქტომბრის რევოლუციამ ახსნა უკრაინელ ხალხს მონობის უღელი და მისცა მას სრული შესაძლებლობა თავისუფალი და სწრაფი განვითარებისათვის, კაცობაკაცობა იგი შრომისა და შემოქმედების ფართო გზაზე.

მძიმე იყო უკრაინელ მშრომელთა ბედი ცარიზმის ეროს. მეფის თვითმპყრობელობის მხრივ სოციალური და ეროვნული ჩაგვრის ემატებოდა უცბად ეროვნული იმპერიალისტთა მძარცველური ექსპლოატაცია. უკრაინა იყო საფრანგეთის, გერმანიის, ინგლისის, ბელგიის ბანკირადკლონნა. ოქტომბრის რევოლუციამდე ამ ქვეყნების იმპერიალისტებს ეკუთვნოდათ უკრაინაში არსებული ბრძოლების 80 პროცენტი, ოქსა-ქიმიურ საწარმოთა 90 პროცენტი, კიევი როგორ მაღარიების 80 პროცენტი, მარგანეცის მოპოვების 70 პროცენტი, ღონისძის ქვანახშირის შახტების დიდი ნაწილი. დიდმა ოქტომბერმა პირისაგან მიწისა ალგავი უცბოდელი და შინაური ეგსპლოატატორები, უკრაინა დაუბრუნა მის ნამდვილ პატრონს — შრომელ ხალხს.

საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის 30 წლის განმავლობაში უკრაინელი ხალხის ცხოვრებაში მოხდა უდიდესი გარდაქმნები. საბჭოთა წყობილებამ უკრაინელ ხალხს შემოქმედებითი შრომის ფართო ასპარეზი გადაუშალა. ძველდა პოლიტიკურად, ეკონომიურად და კულტურულად ჩამორჩენილი ქვეყანა საბჭოთა კავშირის წევრობის გადაექცა საბჭოთა კავშირის ერთ-ერთ მოწინავე რესპუბლიკად — მაღალი ტექნიკით შეიარაღებული მრეწველობით, მსხვილი სოციალისტური სოფლის მეურნეობით, ფორმით ნაციონალური და შინაარსით სოციალისტური კულტურით.

ტანალური ხუთწლეულის განმავლობაში ძირითადად შეიცვალა სახე უკრაინის. ათეული ინსტრუქციებ გეგანტები, აშენდა ახალი შახტები და მაღარიები, რკინიგზები, ეიიფორა მოწინავე ტექნიკით აღჭურვილი ძმიმე და მსუბუქი ინდუსტრიის უდიდესი საწარმოებით. დნეპრის ნაპირებზე აღიმართა „ზაპორიჟსტალის“ მძლავრი კორპუსები, დნეპრესას უზარმაზარი ნაგებობანი; ფაფრესაფ მოკლე ეადაში აშენებულ იქნა ტანალის სახელობის ნოვო-კრამატორსკის, ხარკოვის სატრაქტორო ქარხნები, ქარხანა „ეზოსტალი“, კომბაინების ქარხანა ზაპოროჟიეში და სხვ.

დიდია უკრაინის სამეფიერე, უკრაინელი ხალხის გამარჯვებანი. მაგრამ ყველაზე დიდი მონაპოვარი, ყველაზე დიდი სიმდიდრე — ეს არიან ახალი უკრაინელი ადამიანები, რომელთაც ეიიარეს სოციალიზმისეული ბრძოლის ბოლშევიკური სკოლა, — ახალი, მოწინავე იდეოლოგიით შეიარაღებული საბჭოთა ადამიანები, რომელიც მეზოდ ოთარ ბარანოვსკი, ქარხანა „ზაპორიჟსტალის“, მწყობრში ჩადგა მილსადენიკი დანადგარი დიდი შტიფელი, მიღებულია დნეპრესეს დენი.

დღითი დღე მტკიცდება და ძლიერდება რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობა. უკრაინელმა კოლმეურნე გლეხობამ 1947 წელს მიიღო დიდი მოსავალი. კიდევ უფრო იფურჩქნება უკრაინელი ხალხის კულტურა. უკრაინელ მშრომელთა გმირული საქმეები ერთხელ კიდევ თვალსაჩინოდ გვიჩვენებენ, თუ რა უდიდესი მიღწევები შეეძლოთ მოიპოვოს ხალხმა, რომელსაც ხელმძღვანელობს ბოლშევიკური პარტია, რომელსაც გზას უნათებს ლენინ-სტალინის სბრძნე და რომლის მთელი ღონისძიებანი მიმართულია დიადი სოციალობრივი მიზნის — კომუნიზმის მშენებლობისაკენ.

სტახანოვური მოძრაობის სამშობლო — საბჭოთა უკრაინა მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და კულტურის ფრონტზე ახალი დიდი მიღწევებით ზეიმობ თავისი არსებობის სახელოვან 30 წლისთავს. საბჭოთა კავშირის სხვა ხალხებთან ერთად უკრაინელი მშრომელები გმირულად იბრძვიან ახალი ხუთწლეულის ოთხ წელიწადში შესასრულებლად. უკრაინელმა მშრომელებმა სიტყვა მისცეს დიდ სტალინს, რათა უმოკლეს ეადაში აღიდგინონ და შემდგომ განავითარონ რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობა, საესებით მოიშშენონ ომით მიყენებული ჭრილობები.

ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით, დიდი სტალინის წინამძღოლობით უკრაინელი მშრომელები საბჭოთა კავშირის სხვა ხალხებთან ერთად ებრძვიან ბოლშევიკური ეროვნული პოლიტიკის ეროვნული ნაციონალიზმის ეროვნული ნაციონალიზმის ეროვნული ნაციონალიზმ

საბჭოთა უკრაინის ოცდაათი წელი

მ. ბრეჩუნა
უკრაინის სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე

უკრაინელი ხალხი, ხოლო მასთან ერთად მთელი საბჭოთა ქვეყანა აღნიშნავს დიადსა და სასახელოსა დღესასწაულს — უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის, საბჭოთა კავშირის შემადგენელი და განუყოფელი ნაწილის ოცდაათი წლისთავს.

ოცდაათი წლის წინათ, დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების შედეგად, უკრაინელმა ხალხმა ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით, დიდი რუსი ხალხის დახმარებით მოიპოვა თავისი სახელმწიფოებრივობა და სამუდამოდ განთავისუფლდა სოციალური და ნაციონალური ჩაგრისაგან.

მშრომელი ხალხის მტრები ვერ შეურიგდებოდნენ იმას, რომ მათს ბატონობას ბოლო მოეღო, რომ ცხოვრების ნამდვილი ბატონ-პატრონები, სახელმწიფოს ბედის გადაწყვეტნი იქნებოდნენ მუშები და გლეხები.

ბურჟუაზიულმა ნაციონალისტებმა ძალე მონახეს საერთო ენა თეთრგვარდიელებსა და უცხოელ ინტერვენტებთან. მტრებმა იცოდნენ, რომ უკრაინელი ხალხის ძალა და უძლეველობა არის კავშირი რუსეთის პროლეტარიატთან, რომ უკრაინის ძალა და უძლეველობა მდგომარეობს საბჭოთა რუსეთთან ურღვევ კავშირში.

უკრაინელი კონტრრევოლუციონერები იშველებდნენ ყველ ფრაზებს „ეროვნული განთავისუფლების“ შესახებ და მიზნად ისახავდნენ ჩაერთონ სოციალისტური რევოლუციის ცეცხლი უკრაინაში, უკრაინა მოეწყვიტათ საბჭოთა რუსეთისათვის და იგი უცხოთის იმპერიალიზმის კოლონიად გადაექცინათ. ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტურმა ცენტრალურმა რადამ, რომელსაც არავითარი მხარდაჭერა არა ჰქონდა შრომელთა მორის, უკრაინელი ხალხის საზიზღარი გამეცმლების გრუშევშესკის, ვინიჩენკოსა და პეტლიურის მეთაურობით, 1918 წლის გაზაფხულზე დასახმარებლად მოიწვია გერმანელი დამპყრობლები მუშებისა და შრომელი გლეხებისათვის ანგარიშის გასწორებლად, გერმანის იმპერიალიზმს მიჰყიდა სამშობლო.

გერმანელი ოკუპანტებისა და კონტრრევოლუციური ცენტრალური რადის წინააღმდეგ სამამული ომის ცეცხლი მთელ უკრაინას მოედო. სამკედრო-საიეოცხლო ბრძოლაში ჩაებნენ ლენგანსკის რევოლუციური მუშები კლიმენტ ეფრემის-ძე ვოროშილოვის მეთაურობით. სოფლებში იზრდებოდა საყოველთაო სახალხო პარტიზანული მოძრაობა. მას ხელმძღვანელობდნენ უკრაინელი ხალხის ლეგენდარული გმირები — შჩორსი, ბოეეკო, მაგარამ მთავარი და გადამწყვეტი, რამაც განსაზღვრა უკრაინელი ხალხის ბრძოლის შედეგი გერმანელი, ფრანგი, ინგლისელი, თეთრპოლელი და სხვა ოკუპანტების წინააღმდეგ, დენიკინისა და ვრანგელის ურდოებისა და პეტლიურას ბანდების წინააღმდეგ, რა თქმა უნდა, იყო რუსი ხალხის ძმური დახმარება და ბოლშევიკური პარტიის ხელმძღვანელობა.

ლენინისა და სტალინის მოწოდებით, უკრაინელი ხალხის დასახმარებლად მოვიდნენ მოსკოვის, პეტროგრადისა და საბჭოთა რუსეთის სხვა ქალაქების მუშები.

ბოლშევიკური პარტიის პეტროგრადის კომიტეტი თავის მოწოდებაში პეტროგრადის ყველა მუშისადმი სწერდა:

„იმახანაგებო! უკრაინაში ყველაფერი წაბილწულია, ყველაფერი გათელილია გერმანიის ხროვის ჩექმით... ვის შეუძლია, ვინ უნდა წავიდეს დასახმარებლად? ჩვენ, მაგი თანამებრძოლი ძმები, — რუსეთის პროლეტარები და, პირველ რიგში, რუსეთის მუშები, მოწვიანე რანი — პეტროგრადის რევოლუციური პროლეტარიატი.

დაეგმანოთ უკრაინის პროლეტარიატი!“

წითელი არმიისა და აჯანყებული უკრაინელი ხალხის გმირულად დარტყმებით გერმანელი დამპყრობლები და მათ მიერ დაქირავებულნი — უკრაინელი ნაციონალისტები გრძელილ იქნენ უკრაინის ფარგლებიდან.

ძაშინ ანტანტის სახელმწიფოებმა, რომლებიც ცდილობდნენ ჩაეხშოთ ახალგაზრდა საბჭოთა ხელისუფლება, საბჭოთა ქვეყნის წინააღმდეგ ილიჩის სამხედრო ძალები გამოიყვანეს. უკრაინის ნაციონალისტურმა კონტრრევოლუციამ უკრაინა მიჰყიდა ინგლისელ-ფრანგ იმპერიალისტებს, რომელთაც, როგორც ამხანაგი სტალინი აღნიშნავდა, „სურთ ახლა დაიკავონ უკრაინის გერმანელ ოკუპანტთა თავისუფალი ადგილი“ (იხ. ტ. IV, რუს. გამოც. გვ. 176).

მთელ ქვეყანაში გაისმა ამხანაგ სტალინის ისტორიული მიმართვის სიტყვები საბჭოთა ხალხისადმი: „უკრაინა თავისუფლდება — იწკრეთ მის დასახმარებლად!“

უკრაინელ ხალხს მუდამ ეხსომება ამხანაგ სტალინის განსაკუთრებული როლი უკრაინის განთავისუფლების საქმეში. სტალინური გეგმით და ამხანაგ სტალინის წინამძღოლობით წითელმა არმიამ უკრაინის ფაშისტებიდან განდევნა ინტერვენტთა ჯარები და დენიკინის ბანდები. ამხანაგ სტალინის ხელმძღვანელობით განადგურებულ იქნენ პილსუდსკის ჯარები. ამხანაგ სტალინის მიერ შემუშავებული გეგმით წითელმა არმიამ მ. ვ. ფრუნზეს ხელმძღვანელობით მოსპო ვრანგელის ურდოები.

საბჭოთა უკრაინის აყვანთან იდგნენ უკვდავი ლენინი და მისი საქმის დიდი გამბრძოლნი — ი. ბ. სტალინი.

ლენინმა და სტალინმა უჩვენეს უკრაინელ ხალხს ეროვნული და სოციალური ჩაგრისაგან, უცხოეთის იმპერიალიზმის მონობისაგან, მისი ხსნის ერთადერთი სწორი გზა და წაიყვანეს იგი ამ გზით.

ლენინისა და სტალინის ხელმძღვანელობით განმტკიცდა უკრაინელი და რუსი მუშებისა და გლეხების ურღვევი მეგობრობა და ძმური კავშირი. საბჭოების პირველმა სრულიად საკავშირო კრებამ, რომელმაც 1922 წელს გამოაცხადა სსრ კავშირის შექმნა, რომლის შემადგენლობაშიც თანასწორუფლებიან წევრად შეეიდა უკრაინა, საბოლოოდ განამტკიცა საბჭოთა სახელმწიფოს ხალხების მეგობრობა და კავშირი.

უკრაინელი ხალხი დიდი კმაყოფილებისა და კანონიერი სიამაყის გრძნობით აკვლებს თვალს განვლილ გზას, როცა გასული ოცდაათი წლის დიდი ისტორიულ მონაპოვართა შედეგებს აჯამებს.

რას წარმოადგენდა უკრაინა რევოლუციამდე? უდიდესი ბუნებრივი სიმდიდრეები ხელშ ჩაეგდოთ გაუმაძღარ უცხოელ კაპიტალისტებს. თვითმპყრობელობა, რუსი და უკრაინელი ბურჟუაზიის მიერ დაჩაგრული უკრაინა უცხოეთის კაპიტალის ნახევარდოლონია იყო. საფრანგეთის, ბელგიის, გერმანიის, იტალიის კაპიტალისტებს ეკუთვნოდათ უკრაინის ბრძოლდების, კოქს-ქიმიურ საწარმოთა, კრიოვი როგის სამადნოთა, დონბასის ქვანახშირის შახტების მეტი ნაწილი. სიუკეთესო ნოყიერ მიწებს ჰფლობდნენ მეფის მოხელეები, რუსი, უკრაინელი, პოლონელი მემამულეები და კულაკები, ძაშინ როცა მთელ გლეხურ მეურნეობათა თითქმის მესამედს ნათესები სულაც არა ჰქონდა. მეფის თვითმპყრობელობა აზრობდა უკრაინელი ხალხის ეროვნულ კულტურას.

დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის გამარჯვების შედეგად მეტად მოკლე ისტორიულ ვადაში განმტკიცებულ იქნა უდიდესი გარდამქმნელი და შემოქმედებითი მუშაობა, რამაც უკრაინა გადაქცია მოწინავე სოციალისტურ რესპუბლიკად, ფოლადისა და ქვანახშირის, ელექტრონისა და მანქანების, უდიდესი საკოლეურნეო მიწათმოქმედების და მაღალი საბჭოთა კულტურის რესპუბლიკად.

სტალინური ხუთწლეულის განმავლობაში აგებულ იქნა ასობით უდიდესი ქარხანა, ფაბრიკა და შახტი, რომლებმაც ძირითადი შესცვალეს საბჭოთა უკრაინის სახე. 1940 წელს უკრაინის ტრანსპორტი იძლეოდა 8 მილიონ ტონაზე მეტ თუჯს, 9 მილიონ ტონაზე ფოლადს. უკრაინის მსხვილი მრეწველობის საერთო პროდუქციამ 1940 წელს 10-ჯერ და უფრო მეტად გადააჭარბა 1913 წლის დონეს. შეიქმნა იმდენტრალის ტიგანტები, მთელი საბჭოთა ხალხის სიამაყე—დნეპრის ელენინის სახელობის ჰიდროელექტროსადგური, ხარკოვის სატრაქტორო, კრიოვი როგის მეტალურგიული ქარხნები, ნოვოკრამატორსკის სტალინის სახელობის ძძიმე მანქანათმშენებლობის ქარხანანი, კომმაინების ქარხანა ზაპოროჟიეში, „ზაპოროჟსტალი“, „აზოვსტალი“ და მრავალი სხვა. სტალინური ხუთწლეულების მანძილზე რუსებელიკანი შეიქმნა მოწინავე, ფართოდ განვითარებული მანქანათმშენებლობა, რომლის პროდუქციამაც რევოლუციამდელ ოდენობას 50-ჯერ და უფრო მეტად გადააჭარბა.

განუზომლად განვითარდა მსუბუქი, კვების, ადგილობრივი მრეწველობა.

ქრეშჩატიკის აღდგენილი ნაწილი კიევში.
ფოტო გ. უფრინოვისა (საკ.ფოტოქრონიკა)

დიდი წარმატებანი მოპოვებულ იქნა საბჭოთა უკრაინის ენერგეტიკული ბაზის განვითარებაში. 1940 წელს ელექტროენერგიის წარმოება 24-ჯერ გადიდდა 1913 წელთან შედარებით. საკმაოა აღინიშნოს, რომ მარტო ლენინის სახელობის დნეპრის ჰიდროელექტროსადგური მეტ ენერგიას იძლეოდა, ვიდრე მეფის რუსეთის ყველა ელექტროსადგური.

უკრაინის მრეწველობის განვითარება განუყოფელია დონბასში წარმოშობილი სტახანოვური მოძრაობისაგან. სოციალისტური შრომის ათასობით მოწინავე, სტალინური მბრძოლველებით აღფრთოვანებული, აშენებდა უკრაინის ინდუსტრიულ ძლიერებას.

ბოლშევიკების პარტიამ და საბჭოთა ხელისუფლებამ გამოიყვანეს საბჭოთა უკრაინის გლეხობა ახალ ნათელ გზაზე. უკრაინელი გლეხობა მტკიცედ დადგა კოლმეურნეობების გზას, სოციალიზმის გზას. სამამული ომის წინ უკრაინაში იყო 28 ათასი კოლმეურნეობა და 875 საბჭოთა მეურნეობა. უკრაინის საკოლეურნეო და საბჭოთა მეურნეობის მინდვრებში ომის წინ მუშაობდა 90 ათასი ტრაქტორი და 31 ათასი კომბაინი.

მეკანიზაციის მაღალი დონისა და მოწინავე აგროტექნიკის გამოყენების შედეგად უკრაინის კოლმეურნეობებმა 1940 წელს დათესეს 15 მილიონი ჰექტარი და ჰექტარზე საშუალოდ მოიწიეს 14,5 ცენტნერი მარცვლეული კულტურები, 1913 წელს კი გლეხურმა მეურნეობებმა 9 ცენტნერი აიღეს ჰექტარზე. 1913 წელთან შედარებით, ფარმით ნაციონალური, შინაარსით სოციალისტური კულტურის შემდგომი განვითარება. საბჭოთა ხელისუფლების არსებობის მანძილზე უკრაინაში აშენდა და გაიხსნა 30 ათასი სკოლა, სადაც ჭოშაობდა 245 ათასზე მეტი მასწავლებელი და სწავლობდა 6,5 მილიონი ბავშვი. მთლიანად ლიკვიდირებულ იქნა წერა-კითხვის უცოდინარობა. რესპუბლიკაში ითვლებოდა 136 თეატრი, 6 ათასამდე კინოდანადგარი, 50 ათასი კლუბი, ბიბლიოთეკა და ყოველ-სამკითხველო, 150 მუზეუმი.

ლენინურ-სტალინურმა ნაციონალურმა პოლიტიკამ შეიქმნა ყველა პირობა საბჭოთა უკრაინის საწარმოო ძალთა სწრაფი ზრდისა და განვითარებისათვის და საბჭოელებმა ეროვნული კადრების შექმნისათვის. საბჭოთა უკრაინის 166 უმაღლესმა სასწავლებელმა გამოუშვა მრეწველების, სოფლის მეურნეობის, კულტურის 100 ათასზე მეტი მაღალკვალიფიციური სპეციალისტი. უკრაინელმა ხალხმა თავისი წრიდან დაიწინაურა მეცნიერებისა და ტექნიკის, ხელოვნებისა და ლიტერატურის ბევრი ნიჭიერი მოღვაწე.

უკრაინელმა ხალხმა მთელი ეს წარმატებანი მოიპოვა უკრაინის კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ხელმძღვანელობით, რომელიც წარმოადგენს საკავშირო კ. პ (ბ) ერთ-ერთ მოწინავე რაზმს, მჭიდროდ დარაზმულს ლენინურ-სტალინური ცენტრალური კომიტეტის გარშემო, დიდი სტალინის გარშემო.

1939-1940 წლებში დიდა-სამშობლოს შეუერთდნენ დასავლეთი უკრაინა, ჩრდილო ბუკოვინა და იზმაილის ოლქი. საბჭოელი მჩაგვრელების — პოლონელი პანებისა და რუმინელი ბოიარების ულელისაგან განთავისუფლებული ჩვენი ძმები და დები შეადგენენ საბჭოთა კავშირის ხალხთა დიად ოჯახში.

უკრაინელი ხალხის მშვიდობიანი შემოქმედებითი შრომა, მის, ძლევამოსილი მსგელელობა ახალი ეკონომიური და კულტურული მზვერეალებისაკენ შეწყვეტილ იქნა გერმანელ ფაშისტ დამპყრობთა ვერაგული თავდასხმით.

ბოლშევიკური პარტიის ხელმძღვანელობით, ამხანაგ სტალინის წინამძღოლობით საჭეთა ხალხმა გათავისუფლა უკრაინა და მთელი საბჭოთა მიწა-წყალი, განადგურა გერმანელი ფაშისტი იმპერიალისტი მტაცებლები, იხსნა ევროპისა და მსოფლიო ცივილიზაცია და დიდი სამამული ომი დამთავრა მსოფლიო-ისტორიული გამარჯვებით.

უკრაინელმა ხალხმა საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხთან ერთად უდიდესი ზეელი შეიტანა გამარჯვების საქმეში. 300.000 უკრაინელი ფრონტელი დაჯილდოებულია საბჭოთა კავშირის ორდენებითა და მედლებით, 2.000-მდე კაცს მიენიჭა საბჭოთა კავშირის გმირის მაღალი წოდება. უკრაინაში, გერმანელთა ზურგში მამაცურად იბრძოდა მრავალი პარტიზანული რაზმი. აღმოსავლეთში ევაკუირებულ უკრაინის საწარმოთა კოლექტივებმა მთელს ჩვენს ქვეყანასთან ერთად უზრუნველჰყვეს საბჭოთა არმია შეიარაღება, აღჭურვა და მომარაგება.

დიდი სამამული ომის ძლევამოსილად დამთავრების შემდეგ სსრ კავშირსა და ჩეხოსლოვაკიის დემოკრატიულ რესპუბლიკას შორის დადებული ხელშეკრულებით უკრაინის სს რესპუბლიკის შემადგენლობაში შეეიდა იმიერკარპატის უკრაინა. ამჟამად ლენინის და ტისაზე, დნესტრსა და ზბრუჩზე, შაი ზოვისპირა ველებში და კარპატის მწვერვალებზე, მთელს უკრაინაში ფრიალეს საბჭოების ძლევამოსილი წითელი დროშა.

უკრაინელი ხალხი დაუბრუნდა მშვიდობიან, შემოქმედებითს შრომას და აწარაფად იშუშებს ომით მიყენებულ ჭრილობებს. უკრაინელ ხალხს დაეხმარა დიდი საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხი.

ხუთწლიანი გეგმა ოთვალსწინებს უკრაინის სახალხო მეურნეობის სრულ აღდგენასა და შემდგომ განვითარებას. შემოქმედებითი შრომის პათოსმა მოიცვა საბჭოთა უკრაინის მილიონობით მშრომელი, რომლებიც უკრაინის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ხელმძღვანელობით, ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის ხელმძღვანელობით აღადგენენ სახალხო მეურნეობას.

საბჭოთა უკრაინის მშრომელებმა სერიოზულ წარმატებებს მიაღწიეს ეკონომიური და კულტურული აღმავლობის გრანდიოზული სტალინური გეგმის განხორციელებაში.

უკვე 1947 წლის დამდეგისათვის დონბასში აღდგენილ იქნა და ჩვენს ქვეყანას ქვანახშირს აძლევდა 143 ძირითადი და 430-ზე მეტი მცირე შახტი. გასული წლის 11 თვეში მოპოვებული თითქმის ერთიორად მეტი ქვანახშირი, ვიდრე 1913 წელს. შაი მეტალურგიის საწარმოებში უკვე 1947 წლის დამდეგს მეშაობდა 21 ბრძმელი, 58 ფოლადსამსხმელი ოგრეგატი, 60 საგლინავი და მილსაგლინავი დაზგა, 71 საკოქსე ბატარია უკრაინა დღითიდღე იძლევა სულ უფრო მეტ თუჯს, ფოლადს, ნაგლინს, კოქსს, რკინის მადას. მწყობრში ჩადგა მეტალურგიის გიგანტი „ზაპოროჟსტალი“. წარმატებით აღადგენენ ნიკოპოლის სამპრეთ-მილის ქარხანას, ამეშადა მილსაგლინავი დაზგა „დიდი ჩეტფელი“. შესრულებულია დიდი სტალინის მითითება დნეპრის ლენინის სახელობის ჰიდროელექტროსადგურის აღდგენის შესახებ. დნეპრისპირეთის, კრიოვი როგისა და დონბასის მრეწველთა კვლავ იღებს დნეპრესს დენს.

რესპუბლიკის მანქანათმშენებელმა საწარმოებმა გასულ წელს იმდენივე მანქანა მოგვცეს, რამდენიც 1940 წელს. აღდგენილი და აგებულია სამენ მასალათა მრეწველობის ასობით საწარმო, ათასობით საწარმო, რომლებიც ფარმო მოხმარების საქონელსა და ქვების პროდუქციას ამზადებენ.

შენდება ინდუსტრიის ახალი გიგანტები. შენდება დნეპროპეტროვსკის ავტოკარხანა, ავტოსაამწყობო ქარხანა ოდესაში, ბერდიჩევსკაიასთან მძლავრი ქარხანა ხარკოვში და სხვები. იქმნება გაზის ინდუსტრია. დამავალ კიევის გაზსადენის მშენებლობა უკრაინის საყოველთაო სახალხო მშენებლობაა.

სახელოვან ლუბლეს დიდი წარმატებით ეგებება უკრაინის ელეხობა. ისპობა ომის შედეგები. უკვე აღდგენილი და აგებულია 700 ათასამდე საცხოვრებელი სახლი, კოლმეურნეობათა 164 ათასზე მეტი საწარმოო ნაგებობა და 22 ათასზე მეტი კულტურულ-საყოფაცხოვრებო შენობა. რუსუბლიკის სოფლის მეურნეობის მშრომელებმა, რომლებიც სძლევენ 1946 წლის უმადაგლითო გვალვით გამოწვეულ სიძნელეებს, 1947 წელს ყველა კულტურის კარგი მოსავალი მიიწიეს და გადამეტებით შეასრულეს პურის დამზადებათა სახელმწიფო გეგმა. რესპუბლიკის კოლმეურნეობებმა მტაცეს საფუძველი შეაჩქარეს 1948 წელს სოფლის მეურნეობის ახალი აღმავლობისათვის.

ახალი ძალით იფურჩქნება უკრაინული კულტურა. რესპუბლიკაში მუშაობს დაწყებითი, არასრული საშუალო და საშუალო სკოლების უკვე თითქმის ომამდელი რაოდენობა, სადაც 6 მილიონამდე ბავშვი სწავლობს. ახალი აღმოჩენებითა და მიღწევებით ამდიდრებენ მსოფლიოში ყველაზე მოწინავე საბჭოთა მეცნიერებას უკრაინის სს რესპუბლიკის მეცნიერებათა აკადემია და მისი მრავალი სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტი.

იზრდება და ვითარდება უკრაინული ხელოვნება და ლიტერატურა, რომლებიც განუყოფლად არიან დაკავშირებულნი მოწინავე რუსულ ლიტერატურასა და ხელოვნებასთან, აგრეთვე საბჭოთა კავშირის სხვა მომძე ხალხთა შემოქმედებასთან.

სწრაფად ეითარებიან და იფურჩქნებიან უკრაინის დასავლეთი ოლქები, რომელთაც საუკუნეთა განმავლობაში სჩაგრავდნენ უცხოელი კოლონიზატორები და რომლებმაც მხოლოდ ახლა, ერთიანი უკრაინის სახელმწიფოში ჰპოვეს თავისუფლება და ბედნიერება.

დიდ საბჭოთა კავშირთან ერთად, რომელიც სათავეში უდგას მსოფლიოს ყველა დემოკრატიულ სახელმწიფოს, უკრაინის სს რესპუბლიკა იბრძვის მეირე და კოლონიური ხალხების ინტერესებისა და უფლებებისათვის, უშიშროებისათვის, დემოკრატიის პრინციპების გამარჯვებისა და პატიოსანი საერთაშორისო თანაშრომლობისათვის, ღმის გამჩაღებელთა წინააღმდეგ, ომრესის პოლიტიკის წინააღმდეგ.

რესპუბლიკის მშრომელები რწმენით შესცქერიან მომავალს. უკრაინელი ხალხი ყველა თავის წარმატებას უმადლის ლენინ-სტალინის დიად პარტიას, მის მაორგანიზებელ და წარმმართველ როლს. უკრაინელი ხალხის თავისუფლებისა და შემდგომი აყვავების საწინდარია ურღვევი ძმური მეგობრობა და ერთიანობა დიდ რუს ხალხთან და საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხთან.

კომუნისტებისა და უპარტიოების სტალინური ბლოკის ბრწყინვალე გამარჯვებამ მშრომელთა დეპუტატების აღგილობრივი საბჭოების არჩევნებში ერთხელ კიდევ ცხადაყო მეზნებარე საბჭოთა პატრიოტიზმი, უკრაინელი ხალხის ურყევი მორალურ-პოლიტიკური ერთიანობა, მისი ერთგულება საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირისა და ლენინ-სტალინის პარტიისადმი.

ლენინის დროშით, დიდი სტალინის ნაკადი და ბრძნული წინამძღოლობით უკრაინელი ხალხი სსრ კავშირის ყველა ხალხთან ერთად მტკიცედ მიდის წინ, კომუნიზმის გამარჯვებისაკენ.

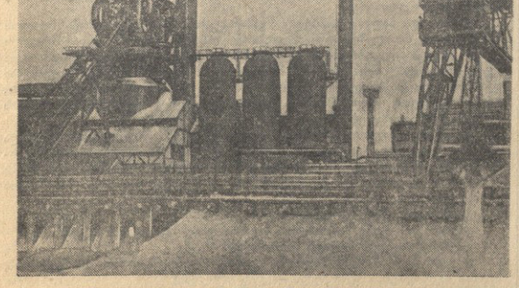

„ზაპოროჟსტალის“ აღდგენილი ბრძმედი № 9.
ფოტო ნ. რამმისა (საკ.ფოტოქრონიკა).

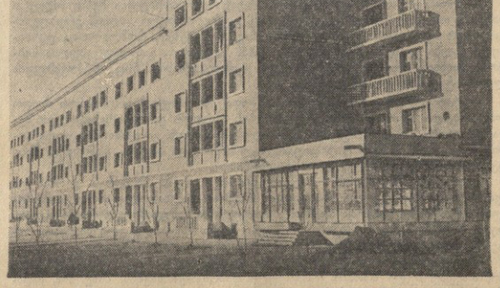

1947 წელს აღდგენილი საცხოვრებელი სახლი „ზაპოროჟსტალის“ № 6 დასახლებაში.
ფოტო ნ. რამმისა (საკ.ფოტოქრონიკა)

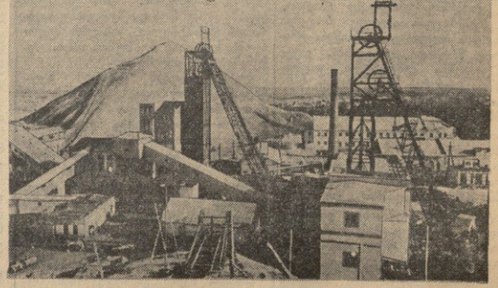

კომბინატ „სტალინუგოლის“ აღდგენილი შახტი № 2-7 „ლენინეცი“.
ფოტო ს. გენდელმანისა (საკ.ფოტოქრონიკა).

გაუმარჯოს მოძმე საბჭოთა სოციალისტურ უკრაინას

ი. ბრიშაშვილი

კ ი ე ვ ი

დდეს ალტაცებით მსურს ლაპარაკი,
გულის პასუხის ლექსად მხილება—
თქვენი შეგებენო, ჩვენი აკაკი
უკვე ერთმანეთის ეძმობლება.

ვეღარ დაგჩნობს ვარდსა და იას
უცხო უგვანთა პირქუში სიო,
არა და არა! ეცადლმა და ტყვიამ
თქვენი ცაცხვები ვერ შეარხიოს!

ბულბული შექნნის ახალ ლამეებს
იმღერებს დნეპრზე—მარად უცვლელზე —
და დილის ნამი კვლავ იკამკამებს
ალუმლისა და წაბლის ფურცლებზე.

თავისუფლება დიდხანს გვიცდიდა,
ვიბრძოდოთ მედგრად შეურიგებელი,
მტერი ავგავეთ ჩვენი მიწიდან
ძმური კავშირის მტკიცე გრიგალით.

ეიტიმორის ოლქის კომეტერენციაა „ხლებოროროვის“ ს. მოლნარეკის რეგიონ დელეგაციაზე მოსაფლის ალების დამოკიდებულ. ფოტო ო. ივნატიევისა (საკავშირო ფოტოქრონიკა)

საბჭოთა უკრაინა მშვიდობის სადარაჯოზე *

უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა შედის გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოში. გენერალური ასამბლეის უკანასკნელ სესიაზე იგი აირჩიეს იმ სახელმწიფოთა რიცხვში, რომლებიც მოწოდებული არიან დაიცვან მშვიდობა, აღკვეთონ აგრესიული სახელმწიფოების ყველა ცდა ხალხთა შეშფოთების დარღვევისა. ამ არჩევით უკრაინამ თვალსაჩინო ადგილი დაიკავა ასოციალისტურ სახელმწიფოთა შორის. ამას ნდობით უყურებენ მშვიდობიანი, თავისუფლებისმოყვარე ხალხები. მას მტრულად უყურებენ ომის გამჩაღებლები.

უკრაინამ დაიმსახურა პროგრესული საკაცობრიობის სიყვარული და საერთაშორისო რეკუნიის სიძულვილი. დიდი ხანი არ არის, რაც უკრაინა გამოვიდა საერთაშორისო ასპარეზზე როგორც დამოუკიდებელი სახელმწიფო და მას უკვე მოუპოვება დიდი დამსახურება ტაცვე მშვიდობისათვის, სახალხო დემოკრატიისათვის ბრძოლაში. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში უკრაინის წარმომადგენლის ამბ. მაწიოლის გამოსვლებმა მთელ მსოფლიოს ეცნიერინობთ ადამიანთა ყურადღება მიიპყრო.

უკრაინელ ხალხს თავის ისტორიაში ბევრად უწარმოებია ბრძოლა და ბევრი გამარჯვება მოუპოვებია. იგი ეუშიშროების საბჭოშიც ბრძოლით მიდიდა. ეს არჩევა უკრაინის ახალგაზრდა რესპუბლიკას გამარჯვება იყო. ეს საერთაშორისო ასპარეზზე თავისი პოლიტიკური მნიშვნელობით. გენერალური ასამბლეის მეორე სესიაზე ოეკეკეთის იხელის-ამერიკის შტატმა ორიენტაციერ დარაზმა თავისი ძალები საერთაშორისო დემოკრატიის წინააღმდეგ უკრაინის ბ.ა.ს.ტ. ეს იყო განუწყვეტელი იერიშები, რომლებსაც მიზანად ჰქონდა გაეთქმა საერთაშორისო დემოკრატიის ბანაკი და მოეხდინა სსრ კავშირის იზოლირება.

მაგრამ მეცამეტე ცდისას გაითქმა ძმურიალისტური ბლიკი. უკრაინის სსარაგელად მიეცემული ზმების რიცხვი ბეიზრდა. ეს მეტწილად იყო სამხრეთ ამერიკის რესპუბლიკების ხმები. არავის არ შეეპარება ეეჭი იმაში, რომ მათ არ უყვართ საბჭოთა სახელმწიფო, საბჭოთა სოციალისტური ყოფილება. მაგრამ მათ არ სურდათ მთელინანდ დაეშორებინებინთ თავიანთი ინტერესები ბატონებისათვის ამერიკის შეერთებული შტატებიდან. დემოკრატიის მოწინააღმდეგეთა ბანაკი თავი იჩინა დაქსაქსულობამ. გთანარკვა დემოკრატიული ბანაკის მთელინთმან და სიმტკიცემ.

ეერავენ ვერ იტყვის, რომ უკრაინის მოწინააღმდეგეები ამ საკითხში გოიგერული და ღირსეული პოზიცია ეკავათ. პირიქით, მათ გამოამეცადინეს ულოენი ენებაწინააღმდეგ. უკრაინელი ხალხის მტრებს არ შეეძლოთ დაეკარათ თავიანთი ბმებინთ. იგი ბამოვეებდა მათ. უკრაინა უშიშროების საბჭოში — ხინჯია თავ თვალში, ინანდან უკრაინა ბრძოლას ეწევეა იმპერიალისტური ბეგმების წინააღმდეგ. დამოუკიდებელი საბჭოთა უკრაინა საბჭოთა კავშირის შემადგენ ლობაში— ეს ის არის, რასაც დღემდე ვერ შერიგებია საერთაშორისო იმპერიალისტები.

საჭირო არ არის ომამდელ დროზე ლაპარაკი, როცა იმპერიალისტები ოცენმბოენენ მოეწყვეტათ უკრაინა საბჭოთა რესპუბლიკების ძმური კავშირისათვის. მეორე მსოფლიო ომის დროსაც კი, როცა უკრაინელი ხალხი იბრძოდა გერმანელი დამპყრობლების წინააღმდეგ ინგლისთან და ამერიკის შეერთებულ შტატებთან კავშირში, სსრ კავშირის ყველა ხალხთან ერთ შეკრულობაში — იმ დროსაც კი, როცა უკვე დაოსახა საბჭოთა არმიის გამარჯვებამ გერმანელებზე, ყოველგვარ სხვა ანტისაბჭოთა ლიტერატურას მოსრის ვამონნენ წიგნი უკრაინის შესახებ, რომელიც ეკუთვნოდა ცნობილი ამერიკელ, რეაქციონერის ვალიან ჩ-მბერლინის ბინძურ კალამს. იგი ბიძ-ლს ამკარაბდა იმაზე, რომ ჰ-ტლერისადან გამოვიდეოდა ეკრაინის ბატონები ამერიკელები იქნებოდნენ

*) სტატია დაწერილია სპეციალურად გაზეთ „კომუნისტისათვის“.

ძ მ ა

საბჭოთა უკრაინა თავისი არსებობის ოცდაათი წლისთავს ალნიშნავს.

კარგ ოჯახში დღესასწაულზე საუკეთესოო, უაღრესად მახლობელ ადამიანებს იკრებენენ. და რა გასაკვირველია, თუ დღესასწაულზე აზოვისპირა კუთხის კოლმეურნეობა ერთ-ერთ პირველ ადგილგარეშეოდ სოფელ შრომის, მიხაკო ორაგველიძის, ბახარაძის რაიონის მიწიგრეების მშრომელების, დიდი ქართველი ხალხის სადღეგრძელოს შესაფეთქ. აქ მარტო ერთიანი ოჯახის შემოქმედებითი შრომით წარმომბიანი ათი წლის მეგობრობა როდი, ეს არის ძმის მიერ გაწეული დახმარებისათვის უსაზღვრო მადლობის გრძნობა.

ჩვენში ამბობენ: ადამიანის გაცნობა თუ გინდა, მასთან ერთად ფუთი მარილი უნდა ვჭამოდეს შემეფილო. მე ფუთი მარილი არ შემიჭამია მაგრა ირემაშვილთან. არა, მე არ შევცდები მის შეფასებაში. უკრაინაც, ადიდე ეს როგორი ქართველი, რომელმაც თავისი გული სიამაყეთა და ღირსეულად შესწირა შენს სიცოცხლეს!

ჩვენ დნეპრზე შევხვდით ერთმანეთს. სამკედრო-სასიცოცხლო ბრძოლა იყო გაჩაღებული ირეფნის ჯაობანათვის, რომლის არსებობის ამბავიც მანამდე, შეიძლება ითქვას, უაზლოეს ქალაქშიც არავინ იცოდა.

მაგრა ირემაშვილმა, ტანჯსაწინააღმდეგო დიგაზოინის, მეთაურმა, დნეპრზე ნავებით გადაზიდა თავისი ზარბაზნები და გადაიყვანა ქვეითი დაზვერვა. მან მართლაც პირველად იგდო ხელთ ალაცდარმი დენპრის ამ ნაწილში, იცავდა ირეფნის, რათა გამავრებულიყო ალაცდარმზე და შესაძლებელი გაეხადა ჩვენი ძალების თავმოყრა.

ქვემეხის მეთაური ციმბირელი სკოკი იყო, მეგობრე — უკრაინელი მიკიტენკო. მაგრამ არა. ქვემეხის მეთაურიც და მემიზნეც ფაქტიურად მიმა ირემაშვილი იყო, როცა საჭირო გახდებოდა, რომ ახალგაზრდა მებრძოლებისათვის ეჩვენებინა, თუ რა არის პირდაპირი დამიზნება, რა ძალუძს „სოროკოპიატკას“ და როგორ უნდა დაუშინო ტანკს ისე, რომ მან ბასეხი ვერ გაგეცეს. ხუთრობა ხომ არ არის ორი ტანკი დაეზიანო და თვითონ უფნეველი დარჩე ამ ჯოჯოხეთში, როცა პირდაპირ უყურებ სიკვდილს.

ჩეჩანცამა, ოპოშნიამ, კოტელეკამ, კორსუნმა, ეფანმა — უკრაინის ასობით ქალაქმა, სოფელმა და ხუტორმა ინიოლა შეტევაზე გადასული მაიორი ირემაშვილი, ბევრი რომ უნახავს მიშას, მაგრამ ქართულ კოტტა ფლეგმებში მუდამ უკრთოდა ღიმილი. ბევრი რამ გვინახავს, მაგრამ ვერ მივიზდაროიყავი, თუ რა თილოსმა იფარავდა მიშას, რომ არც ტყვია ეკარებოდა, არც ყუმბარის ნამსხეურეი. თვითონ მართლაც ხელუხლებლად, სიკვდილისაგან დაცულად მიანჩნდა თავი. ასე მითხრა მიშამ. ნამდვილად სულ სხვა იყო: ის არასოდეს ფიქრობდა სიკვდილზე.

ჩვენ გადაველახეთ დნეპტრი და პრუტი, სერეტი და დუნაი, — მივდეკითხ მტერს, წინ ვეულრწებდით ხმა. ჩინებუნ ალ ბმიზიეეთ საშეოალეები ალმოანჩნდა, ვიდრე იმპერიალისტურ საგარეო პოლიტიკას. ეს იყო საბჭოთა საგარეო პოლიტიკის დიდი დიპლომატიური გამარჯვება, მაგრამ არა მარტო დიპლომატიური გამარჯვება. ეს იყო ირემაშვილის ბრწყინვა, და განა შეიძლება არ იამაყოს კაცმა, განა შეიძლება დაიკიწყო ამ ადამიანთა საბრძოლო ცხოვრება, რომელიც ერთიანი გმირობაა?

გრიშა მაცს — ბატარიის მეთაურს, მოულოდნელი შეტაკება მოუხდა გერმანელთა სატანკო დივიზიონთან. ირემაშვილს არ შეეძლო დახმარებოდა მას სხვა ბატარიებით, მან თავისკენ მიიზიდა მტრის საშინელი ძალის საფლაგო დარტყმები. მაგრამ მაცი სხვა დახმარებას არც მოელოდა.

უთანასწორო სასტიკი ბრძოლა. ცეცხლი, ფეთვება, სიკვდილი. ბატარეია ალარ არის. ცოცხალი დარჩა 8 მძიმედ დაჭრილი მებრძოლი. მეთაური დასჭრეს ხელში. ფეხში, მკერდში, მაგრამ მან ძალა მოიკრიბა და ესროლა მტრის უკანასკნელ, მეთოთხმეტე ტანკს, რომელიც კიდევ კარ იყო მოსაპობელი.

ცეცხლი გაუწმინდა ჯაჭვსნს. ცეცხლმოფეფული ტანკი სულთმობრძავი მხეცივითა აცახცახდა და დადუშდა. ზედ მეხლეუსთან ვნახეთ მიშა ირემაშვილის სუფეთესო მეგობარისა და ალზრდილის დაფეფთილი სხეული.

„პრავდაში“ მოწონიანის ქვეშ ფაციანთ სპეციალური ბრძანებულება მაცისათვის საბჭოთა კავშირის გმირის წოდების მინიჭების შესახებ. სამშობლომ ბატეკი სცა გმირს, რომელმაც ამაყად შესწირა მას სიცოცხლე.

მაგრამ გრიშა მაცი სიკვდილზე ძლიერი აღმოჩნდა. ბენტაპოს მიერ წამების შემდეგაც კი გადარჩა. იგი, დაახსირებული, სასხლით დაცლილი, მაიდანეკის მცხოვრები გახდა და ოქიდან ოხსნეს შემტევმა საბჭოთა განმათავისუფლებლებმა.

თავისი დადუპვის წინა დღეს მიშა ირემაშვილმა წამოკითხა წერილი უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმიდან და ჩვენს სსხაროელსა და ბედნიერებას საზღვარი არა ჰქონდა. გრიშა მაციც ცხლდა, მკვდრეთით აღსდგა. მაგრამ როგორ, შეეფლოთ ხომ არ არის?

არა, შეეფლოთ არ არის. ჩვენ გვწერდნენ, მთავრობის უმაღლესი ჯილდოს მისაკუთხდ სიკვდილის შემდეგ დაჯილდოებეული კაცი გამოცხადდეთ. ეს არის ის, ბეკეკითხებიან კრემლიდან. რა იცით დაწერილებთან გრიგოლ მაცის, მისი ცხოვრების შესახებო.

ჩვენ დავამეგიდდით და მეხსიერებაში ვეგიხდეთ ალეიდენოთ ბგრის სამრძოლო ცხოვრების დეტალები. დიდად ფეფლადდ დიგიზიონის მეთაური, საჭირო რამ არ დადგავიწყდესო.

რამდენიმე ფლის შემდეგ ჩვენ მოგვეგზონ „ბკეკრეთით ალმდგარი“ გმირის წერილმა, რომელსაც დაუზუსტა ჩვენთვის უცნობი ბევრი დეტალი. მაგრამ წერილმა ვეღარ ითქვა მთავარი ალრსაკი. მაინორ ირემაშვილის ნებრი დაკრძალული იყო სეკეფფეზერკარის მოედანზე.

ვის ეკოდინებოდა, ვის ეხსომებოდა სოფლები ზამილი და ჩაკბერენი და ბტრის ბრეყალებიდან მრავალი ადამიანის სიცოცხლის ფასად გამოგლეჯილი უნგრეთის ქალაქი სეკეფფეზერკარი!

სამი წლის წინათ ამ ქალაქში დაკარძალე ჩემი საყვარელი ძმის ნეტი. ღვიძლ ძმას ვეძახდი მას მთელი ჩვენი საბრძოლო ცხოვრების დღეებში.

აქ იყო მისი უკანასკნელი ეერიში.

მაგრამ არა, ასე არ არის. იანერის ამ დღეს ეერიში არ ყოფილა განზრახული. ქვეითი ჯარის კაპიტანი სოლოვეი დაზვერვაზე ზვედა, თან წაიყვანა თავის ჯარისკაცთა ჯგუფი. წინა კიდე ირემაშვილის საკომანდო პუნქტიდან ერთ კილომეტრზე თუ იქნებოდა.

მზვერავები ჩასაფრებულ ბტერს წააწყდნენ. უეცრათ მზვერავებს. ბტერს ირტილერია და ნაღმსატყორცნები აქვს, ჩვენს ბვარდიელებს კი ავტომატები და თითო წყვილი გრანატები.

საკომანდო პუნქტზე ირემაშვილს ერთი თვითმფაელი ქვეეზენი აქვს. ისე მოხდა, რომ მხოლოდ ერთი ჰქონდა. მან სროლა ასტეხა და დაიწყო ბრძოლა. განა პატრიოტ ქართველს შეუძლია მეგობარი გაჭირვებაში მიატოვოს? მან ხელში ალეკვნა მომაყვდეკი კაპიტანი და... შემდეგ ალარაფის დაენახავს რაღა, ბერმანელთა ზარბაზანი მიბრაწლით ისროდა.

...მოეფლაზე ქალაქ სეკეფფეზერკარის ცენტრში დაკასფლიყვეეთ ორიკენი: ქართველი ირემაშვილი და უკრაინელი სოლოვეი.

ქალაქი ხელოდან ხელში გადადიოდა. ყოველთვის, მისი განთავისუფლების შემდეგ, მრავალი ჩვენი გვარდიელი გარბოდა ძმათა საფლავებისაკენ, რათა თუნდაც ეზრით ეცნობებინთ მათთვის გამარჯვება, ეცნობებინთ ამ მეთაურის მიერ აღზრდილ ასეულ ადამიანთა ბმრობა, რომელმაც მოამწრო ჩინებულად ეიმნა, მაგრამ ვეღარ ახილი გამარჯვების ნაყოფი.

უკრაინაში დაბრუნების წინ ჩვენ სამამაფიანოდ გამოვეთხოვეთ ძმას. ბ ქედი მოეიხადე და თავი დაეხარე ბმრის საფლავის წინ. ბმა კი, თითქოს ცოცხალიაო, მიღიმოდა ტანჯზე გაკეთებული პორტრეტიდან უკვდავი ბამარჯვებულის ღიმილით.

ამ ამბავი ეკრანიზ თავისი არსებობის ოცდაათი წლისთავს დღესასწაულზე. ამ წუთებში ეე ეფიერობ ალეკვნაარი ქართველის საფლავზე, სეკეფფეზერკარში რომ არის, ლოტაფაში თუ ლატვიაში დაბადებული გრიშა მაცზე. უკრაინა ცოცხლობს, ლამაზი და სიხსნჯარბი, დიადი და მდიდარი. ცოცხლობს ინმტიან, რომ იგი თანამეურობა თეკეფსმეტ ძმათა შორის, სიყვარულით მოსილ დიდ ოჯახში, სადაც მეწუხარება და ბედნიერება ჩვენ ან შენი კი არ არის, არამედ ჩვენი.

ე. ჯაკი

გაზეთ „რადიანსკა უკრაინას“ თანამშრომელი

ჭიათურელ და ნიკოპოლელ მაღაროელთა მეგობრობა

ძველად ჭიათურელ მუშას არც კი გაეგონა ნიკოპოლი. ჩვენმა დრომ, სტალინურმა ეპოქამ დააახლოვა, დაამეგობრა ხალხები, ადამიანები. ასეთი მეგობრობის ერთ-ერთი ნიმუშია ჭიათურელ და ნიკოპოლელ მაღაროელთა მეგობრობა.

უკრაინისა და საქართველოს მაღაროელთა მეგობრობას თხუთმეტი წლის ისტორია აქვს. აი ზოგი რამ უკრაინელი და ქართველი მაღაროელების მეგობრობის ახლო წარსულიდან.

1940 წლის მარტი. უკრაინაში მიემგზავრება ჭიათურელ მაღაროელთა დელეგაცია. გულთბილი შეხვედრა მოეწყოს ძმამე უკრაინელებმა დელეგატებს. დნეპროპეტროვსკის საოლქო გაზეთის მეშაკებმა დელეგაციას შეხვედრები მოუწყეს, პირველ გეეერზე დამეგზეს დელეგატების სურათები, ჭიათურელი მაღაროელების ჩასალას მიუძღვნეს სპეციალური გეეერები, სტატები. დელეგაციის ჩასვლის ამბავი გადასცეს კიევს, ხარკოვისა და დნეპროპეტროვსკის რადიოსადგურებმა. პარტიის ნიკოპოლის საქალაქო კომიტეტმა და საქალაქო გაზეთის რედაქციამ დელეგატები სადილზე მიიწვიეს. დელეგაციის ხელმძღვანელი ინ-ქონერი კ. ზამთარაძე თავის მოგონებაში სწერს:

„სადილზე პარტიის საქალაქო კომიტეტის მდივანმა მოგვმართა: „ძვირფასო სტუმრებო! მოიმეს საქართველოს სახელოვანი მაღაროელები! გი-სურვებთ სახელოვნად გეტარებინოთ იმ რუსეფლიკის სახელი, რომელმაც წარმოშვა დიდი სტალინი, შოთა რუსთაველი და სეკოო ორჯონიკიძე“. ხელმძღვანელი ამხანაგები გვესაუბრებოდნენ საქართველოს ისტორიაზე, თამარ მეფეზე, ეროკელ მეორეზე, დიდ ეზნიის უფროს კაკაძეზე. დიდი რუსი მხედართმთავრების სუვოროვისა და კუტუზოვის ხსენებასთან ერთად განუყრელად იგონებდნენ სახელოვან ქართველ ენერალს პატრე ბაგრატიონს. განსაკუთრებით აინტერესებდათ ქალაქი გორი, სადაც დაიბადა და ბავშვობის წლები გაატარა დიდმა სტალინმა.

მომმე უკრაინელ ხალხს უყვარს ქართველი ხალხი. უკრაინელები განსაკეთებულ სტუმართმოყვარენი არიან. მე მთელი არსებით დაეარშდენდი ლენინურ-სტალინური პოლიტიკის სიძლიერესა და გამარჯვებაში“, — დასძენს ამბ. ზამთარაძე.

დელეგატებმა სოციალისტური შეჯიბრების ახალი ხელშეკრულება გააფორმეს. ლენინის ორეფერსანინა ამბ. პ. ბოყოფელმა შეჯიბრებაში გამოიწეკა უკრაინელი სტახანოველი ამბ. ალმოიცა. მათ იმუშავეს ერთ ლაგში. როცა მაღაროდან გამოვიდნენ, მათ ერთიმეორეს ბრწყინვალე წარმატება მიეფოცეს და მაგრად გადაკეკინეს ერთმანეთი.

გულთბილად გამოიკითხეს უკრაინელმა მაღაროელებმა ჭიათურელები. გაიგეთ ხანი, და 1940 წლის 18 ოქტომბრს უკრაინის კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის ორგანოში გაზეთ „კომუნისტში“ დაიბეჭდა ნიკოპოლის მაღაროელთა წერილი ჭიათურელებისადმი.

„უკვე შვიდი თვეა,—სწერდნენ ინჟინი,—რაც ჩვენთან იყო ჭიათურელ მაღაროელთა დელეგაცია. ძვირფასი სტუმრების აქ ყოფნამ ჩვენს კოლექტივში დიდი საწარმოო აღმავლობა გამოიწვია. მაშინ თქვენ გამარჯვებულნი ყოფილთ. გაეიდა დრო, და ახლა მოხარული ვართ ვაცნობოთო, რომ საქმე ჩვენშიც კარგად წავიდა...

ძვირფასო ამხანაგებო! სულით და გულით გთხოვთ გვესტუმრით და მიიღოთ მონაწილეობა ოქტომბრის ზეიმში. ჩვენ მზად ვართ შეგხვდეთ, როგორც ძვირფას სტუმრებს. თქვენი ჩამოსვლა იქნება ორი აუზის მაღაროელთა მეგობრობის ახალი დემონსტრაცია, ხალხთა სტალინური მეგობრობის დემონსტრაცია...“.

ჭიათურელებმა ქართული გაზეთის „კომუნისტის“ საშუალებით სასამსახურო წერილი გაუგზავნეს ნიკოპოლელ ძმებს.

„ჩვენში დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია თქვენმა ძმურმა და გულითადმა თხოვნამ ეეწვიოთ ოქტომბრის დღესასწაულზე. დიდი სიამოვნებით გავეკლინობით თქვენს გამოცდილებას და ამავე დროს ჩვენს მიღწევებსაც გაგაცნობთ“, — სწერდნენ ჭიათურელები. და მართლაც, დაეეფწყარი დღეები გაატარეს ჭიათურელებმა უკრაინაში. მაგრამ არც ქართველი მაღაროელები რჩებოდნენ ვალში: სტეფმართმოყვარეობას, გულუხვობას, გულწრფელ მეგობრულ დამოკიდებულებას არ აკლებენენ უკრაინელ მოძმეებს.

1941 წლის ზაფხულზე კვლავ მიწეეული იყვნენ ჭიათურელი მაღაროელები უკრაინაში, მაგრამ დაიწყო ომი. ნიკოპოლი გერმანელმა აარაღებმა ჩაეგდეს ხელში. ჭიათურელი მაღაროელები უფრო თავდადებით მუშაობდნენ, სამშობლოს არ აკლებენენ მარგანეცს. ნიკოპოლის დროებით დაკარგვა ჭიათურელებმა არ დაატყვეს შავ მეტალურგიას.

მართალია, ომის დროს მომძე მაღაროელები ერთიმანეთს დელეგატებს ვეღარ უგზავნიდნენ, ვერ უწყობდნენ მგზავრულ შეხვედრებს, მაგრამ ფერერით მაინც ერთად იყვნენ, ერთმანეთს თანაუგრძნობდნენ...

დადგა ნანატრი დღე. 1944 წლის 8 თებერვალს მოსკოველან გაისმა დიქტორის ხმა: უკრაინის მესამე და მეოთხე ფრონტის ჯარებმა დაამარცხეს გერმანელთა ნიკოპოლის დაჯგუფება და 8 თებერვალს ეერშეთ დაიკავეს ქალაქი ნიკოპოლი — უკრაინის დიდი სამრეწველო ცენტრი.

სახარეოდა მოიცვა ჭიათურა, აღფრთოვანებული იყვნენ მაღაროელები. გაზეთმა „ჭიათურის მაღაროელმა“ სპეციალური ნომერი მოუძღვნა ამ ამბავს. მოწონიანეი გაზეთი სწერდა:

„ნიკოპოლი! — ეს სიტყვა განსაკუთრებით ახლობელი, მშობლიური და საყვარელი ჭიათურის მაღაროელებისათვის.

ნიკოპოლელ და ჭიათურელ მაღაროელებს ერთმანეთთან აკავშირებთ მრავალი წლის ნაცნობობა, გულწრფელი ძმობა, მტკიცე, ურღვევი მეგობრობა“.

მალე კვლავ განახლდა უკრაინელ და ქართველ მაღაროელთა მეგობრობა, კვლავ გაჩაღდა სოციალისტური შეჯიბრება. ჭიათურელები თავიანთ ღვიძლ ძმებს — ნიკოპოლელებს დაეხმარნენ დანგრეული მაღაროების აღდგენაში. კვლავ დაიწყო ერთმანეთთან დელეგაციების გაგზავნა, მეგობრული მიწერ-მოწერა, გულთბილი შეხვედრები. და 1945 წელს, როცა ნიკოპოლელი მოძმეები ჭიათურაში ჩამოვიდნენ, მასალებსა და მოწყობილობასთან ერთად უკრაინაში აღფრთოვანებით წაიღეს თაოკრმანი.

უკრაინის სახელოვანი ოცდაათი წლისთავს ჭიათურელი და ნიკოპოლელი მეგობრები წარმატებით ხვდებიან. ეს შეეკვნა ხალხთა სტალინური მეგობრობისა, სოციალისტური შეჯიბრებისა. დღეეკანდელი დღე — უკრაინის ხალხის დღესასწაული — ჭიათურელ მაღაროელთა ზეიმის დღეც არის.

პ. ჭიოკაძე

„კომუნისტის“ საკუთარი კორესპონდენტი

პოემა „უკრაინელი ხალხის სიფყვა ღიდ სტალინს“ ჩეხურ ენაზე

1944 წლის შემოდგომაზე საბჭოთა არმიამ — სსრ კავშირის 197 ერისა და ეროვნების ამ შეიარაღებულმა ძმობამ — გერმანელისმეს ოისკბ ბესარიონოსნა-ძე სტალინის წინამძღოლობით გერმანელ დამპყრობთაგან გასუფთავდა უკრაინის სსრ ტერიტორია.

მაღლიერმა 40-მილიონიანმა უკრაინელმა ხალხმა ამხანაგ სტალინს გაუგზავნა წერილი — „უკრაინელი ხალხის სიტყვა დიდ სტალინს“, ეს კოლექტიური პოემა დასწერა თორმეტმა პოეტმა სტალინური პრემიის ლაურეატების პაველ ტიჩინის და მიკოლა ბაჟანის მეთაურობით.

ამას წინათ ეს პოემა ჩეხურ ენაზე თარგმნეს ფრანტიშეკ გრუბინმა და ოლეგ ოლეფ გოლკამ. გამომცემლობა „თავისუფლებამ“ პოემა გამოუშვა პრაღაში. ყოველთვიურმა ჟურნალმა „პრაღა-მოსკოვამ“, რომელსაც რედაქტორობს ჩეხიის მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდენტი აკადემიკოსი ზდენეკ ნეედელი, მოათავსა ფ. ტიხოოის რეცენზია ამ პოემაზე. რეცენზიაში ნათქვამია, რომ ეს ეპოპეა — „პოეტური კოლექტიფის ნაწარმოება და საყვარელი ერთიანობის ნიმუშია. ეს უკრაინულ ენაზე დაწერილი ერთ-ერთი საუკეთესო ნაწარმოებია; იგი შეავა მსოფლიო ლიტერატურის ფონდში, პოეტებს ბერ. თანაბედა სამშობლოს საყვარელი“.

ა. მ. გორკის ანარეფილი უთქვამს საბჭოთა ლიტერატორების კოლექტიური შემოქმედების შესახებ, რაც ყოველად შეუძლებელია ბურჟუაზიული ქვეყნების ინდივიდუალისტური ლიტერატორებისათვის. ა. მ. გორკის აზრი უკვე განხორციელებულია თვალი რიგი ისეთი შედეგრებით, როგორიცაა ქართველი, ტაჯიკი, უკრაინელი და სხვა ხალხების პოემა-წერილები ოისკბ ბესარიონოს-ძე სტალინისადმი.

ბიოგრაფი ნაზარენკო,
ტ. ბ. შევჩენკოს სახელობის უნივერსიტეტის მეცნიერი თანამშრომელი

საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის პოლიტიკური რეზოლუცია

პარიზი, 23 იანვარი. (საგანგებო). გაზეთში „ლუმანიტე" გამოქვეყნდა საფრანგეთის კომუნისტური პარტიის პოლიტბიუროს რეზოლუცია, რომელიც მიღებულია 22 იანვარს მორის ტორეზის თავმჯდომარეობით შეძენილ სხდომაზე.

პოლიტბიუროს, ნათქვამია რეზოლუციაში, სიფრთხილისა და ზედამხედველობა, რომელიც მშრომელთათვის შეიქმნა ფასების ზრდასთან დაკავშირებით, რიგ არარაობად აქცევს ნოვემბრის გაფიცვების შემდეგ, აგრეთვე დანიელ მეიერის ცარცულარი მიღწეულ ხელფასის გადიდების, ამ ცარიელის მიზნად აქვს შეზიდოს ფეხქვეშ მთავრობის გადაწყვეტილებანი ხელფასის გადიდების შესახებ.

პოლიტბიუროს გადასწყვეტა გააძლიერის კამპანია მთავრობის პოლიტიკის წინააღმდეგ, რომელიც მიმართულია ცხოვრების გაძვირებისაკენ, მსარი დაუჭირის მუშათა მოთხოვნის ხელფასის მყოფელობისთვის ეფექტის დაკეცის შესახებ.

პოლიტბიუროს ბოლოსწყვეტა ეხება ინფლიაციის ზრდასთან ბრძოლის ეფექტიანობის ამაღლებას, ბანკიერ დაუჭირის მუშათა მოთხოვნის ხელფასის მყოფელობისთვის ეფექტის დაკეცის შესახებ.

პოლიტბიუროს ბოლოსწყვეტა გააძლიერის კამპანია მთავრობის პოლიტიკის წინააღმდეგ, რომელიც მიმართულია ცხოვრების გაძვირებისაკენ, მსარი დაუჭირის მუშათა მოთხოვნის ხელფასის მყოფელობისთვის ეფექტის ეფექტის შესახებ.

პოლიტბიუროს ბოლოსწყვეტა ეხება ინფლიაციის ზრდასთან ბრძოლის ეფექტიანობის ამაღლებას, ბანკიერ დაუჭირის მუშათა მოთხოვნის ხელფასის მყოფელობისთვის ეფექტის ეფექტის შესახებ.

პოლიტბიუროს ბოლოსწყვეტა ეხება ინფლიაციის ზრდასთან ბრძოლის ეფექტიანობის ამაღლებას, ბანკიერ დაუჭირის მუშათა მოთხოვნის ხელფასის მყოფელობისთვის ეფექტის ეფექტის შესახებ.

ჟან დიუკლოს გამოსვლა

პარიზი, 21 იანვარი. (საგანგებო). რო